

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«Затверджую»
Завідувач кафедри

Геско М.М.

“ 17 ” 06 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

П.П.1.4.Фінанси

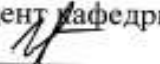
Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування
(перший рівень (бакалаврський) вищої освіти)

Факультет: *Економіки і менеджменту*

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни **Фінанси** для студентів за спеціальністю **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**.

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування І.В. Шалигіна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від "17" 06 2020 року № 15

Завідувач кафедри (Геєнко М.М.)

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

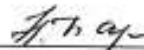
(підпис)

 (Боршчов К.А.)
(прізвище та ініціали)

Декан факультету Економіки і менеджменту

 (Н.І.Строченко)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(Тарасенко)

Зареєстровано в електронній базі: 18.09 2020р.
дата

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання		
		ДФ(о/в)	ЗФ(о/о)	
Кількість кредитів – 5/5	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Нормативна		
	Напрямок підготовки: (шифр і назва)			
Модулів – 2/2	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:		
Змістових модулів: 4/4		2020-2021й	2020-2021й	
Індивідуальне завдання: РГР		Курс		
		3/1с.т.	3/4/1/с.т.	
		Семестр		
Загальна кількість годин – 300/300			5/6/1	5/6/1
			Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4/4 самостійної роботи студента - 6/6	Освітній ступінь: бакалавр	44/46	16/8	
		Практичні, семінарські		
		30/30	14/6	
		Лабораторні		
		-	-	
		Самостійна робота		
		76/74	120/136	
Індивідуальні завдання:				
-				
Вид контролю: залік/залік				
Іспит/іспит				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання (в)- 50,6/49,4 (74/76)

для заочної форми навчання (о)- 14,4/85,6 (20/160)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання майбутньому фахівцю теоретичних знань та практичних навичок для прийняття ефективних рішень в галузі фінансів. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: основні терміни, які застосовуються в фінансах, принципи формування фінансової системи та її підсистем, а також основні державні органи в системі управління державними фінансами.

Завдання: формування знань щодо теоретичних основ та методології фінансів та фінансової системи в Україні, формування вмінь самостійно орієнтуватися в фінансовій діяльності як держави так і підприємства, загальнодержавних цільових фондів та державного бюджету тощо. Вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» передбачає формування у студентів компетентностей

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Загальні	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК1
2		Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ЗК6
3		Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК7
4		Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК8
5		Здатність працювати в команді.	ЗК10
1	Спеціальні (предметні) компетентності	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.	СК1
2		Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	СК2
3		Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	СК3
4		Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	СК4
5		Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.	СК5
6		Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	СК8
7		Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.	СК11

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	ПРН 2
2	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	ПРН 3
3	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.	ПРН 4
4	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	ПРН 5
5	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПРН 7
6	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання	ПРН10

	економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	
7	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПРН 11
8	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	ПРН 14
9	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	ПРН 19
10	Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	ПРН 20

3. Програма навчальної дисципліни

Затверджено Вченою радою СНАУ, протокол №11 від «21» 12 2016 р

5 семестр (осінній)

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вивчення сутності фінансів та фінансових відносин

Тема 1: Фінанси та їх економічна сутність. Поняття фінансів та їх еволюційний розвиток. Передумови виникнення та розвитку фінансів. Сутність та зміст фінансів. Поняття фінансів на мікро- та макрорівнях. Кількість та сутність функцій фінансів. Контрольна функція фінансів. Розподільна функція фінансів. Стимулююча (мотиваційна) функція фінансів. Класифікація фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Дискусійні питання вчених щодо фінансів та їх функцій. Наукова література щодо фінансів та їх функцій (підручники, наукові статі тощо). Історичний розвиток фінансової науки.

Тема 2 : Фінансовий ринок. Поняття та сутність фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Ринки, що входять до складу фінансового. Інфраструктура фінансового ринку та її основні елементи. Поняття та сутність грошового ринку, його структура. Відносини держави та фінансового ринку. Поняття та сутність валютного ринку. Суб'єкти та учасники валютного ринку. Ринок капіталів та ринок цінних паперів. Основні спеціалісти ринку цінних паперів. Поняття фондової біржі, її функції та повноваження. Види котирування цінних паперів. Джерела банківських кредитів. Цінні папери (акції, сертифікати, чеки, ф'ючерси, опціони, варанти, деривати, форварди, ощадні сертифікати тощо). Боргові зобов'язання (облігації, векселя, казначейські зобов'язання тощо).

Тема 3: Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та домогосподарств. Поняття та класифікація фінансових відносин. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та фінансові відносини підприємств. Домогосподарство як суб'єкт фінансових відносин. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. Грошові потоки підприємств та управління ними. Фінансові інструменти та посередники. Види фінансових посередників. Банківські установи: НБУ, комерційні, ощадні, іпотечні та інвестиційні банки. Компанії: інвестиційні, брокерські, дилерські, страхові компанії. Фонди та спілки: кредитні спілки, фінансові фонди, ломбарди тощо. (поглиблене вивчення)

Змістовий модуль 2. Системність фінансів та фінансова система

Тема 4: Поняття та сутність фінансових ресурсів. Поняття фінансових потоків. Фінансові активи та їх характеристики. Фінансові ресурси та джерела їх формування. Фінансові ресурси населення. Джерела утворення державних фінансових ресурсів. Державний бюджет. Бюджетна класифікація. Цільові фонди (бюджетні та позабюджетні). Джерела формування доходів державних цільових фондів. Поняття, сутність та напрямки використання соціальних цільових фондів (пенсійний фонд, фонд соціального страхування та фонд безробіття). Інші позабюджетні фонди (фонд захисту інвалідів, фонд Чорнобиля, фонд регіонального розвитку, дорожній фонд тощо). Поняття та класифікація недержавних фінансових фондів (пенсійних, благодійних тощо)

Тема 5: Державні фінанси. Поняття та сутність державних фінансів. Баланс фінансових ресурсів країни. Державні доходи. Внутрішні та зовнішні джерела державних доходів. Державні видатки. Поточні видатки. Видатки розвитку. Місцеві бюджети і міжбюджетні відносини.

Тема 6: Поняття фінансової системи та її структура. Діяльність фінансової системи держави. Фінансова система України за внутрішньою побудовою: характеристика сфер та ланок фінансової системи. Фінансова система України за організаційною побудовою: характеристика органів та установ, що складають фінансову систему. Характеристика підсистем фінансової системи. Податкова система та принципи її формування. Податкова політика. Казначейська система. Бюджетна система України. Емісійна система. Система страхування. Класифікація страхування та види. Поняття кредиту. Кредитна система та її ланки. Банківська система України: НБУ, державні та комерційні банки.

Змістовий модуль 3. ФКМ та фінансова політика

Тема 7: Фінансово-кредитний механізм. Поняття ФКМ. Структура фінансового механізму. Бюджетне планування, регулювання та бюджетний процес. Бюджетне прогнозування. Міжбюджетні трансферти. Бюджетне дефіцит: поняття та види. Державний кредит та державний борг. Організація управління державними фінансами. Стратегічне та оперативне управління. Правове забезпечення фінансів. Управління місцевими фінансами. Міністерство фінансів України (МФУ). Державне казначейство України. Державна податкова служба (ДПС). Державна митна служба (ДМС). Державна аудиторська служба України. Рахункова палата України. Аудиторська

палата та аудиторські фірми. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). Антимонопольний комітет.

Тема 8: Міжнародна фінансова система. Становлення і розвиток міжнародної валютної системи. Світові валютні системи. Міжнародні фінансово-кредитні організації. Світовий банк. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ). Міжнародний центр із врегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС). Банк міжнародних розрахунків (БМР). Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Змістовий модуль 4. Фінансова політика та фінансовий менеджмент

Тема 9: Фінансова політика України. Загальна характеристика та цілі ФПУ. Типи ФПУ. Види ФПУ. Фінансова політика у сфері міжнародних фінансів. Боргова політика держави. Фінансова стратегія та тактика. Напрями реалізації фінансової політики.

Тема 10: Фінансовий менеджмент та маркетинг. Організація управління фінансами підприємств. Функції фінансової адміністрації в області фінансового менеджменту. Мета управління фінансами державного підприємства. Фінансовий менеджмент. Міжнародний фінансовий менеджмент. Фінансовий маркетинг. Фінансовий маркетинг як функція фінансового менеджменту.

Тема 11: Сутність місцевих фінансів. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Місцеві податки і збори, їх роль в формуванні доходів місцевих бюджетів. Міжбюджетні трансферти. Групи видатків місцевих бюджетів. Економічна класифікація видатків місцевих бюджетів. Управління місцевими фінансами.

Контроль знань проводиться за результатами складання в осінньому семестрі – залік.

4. Структура навчальної дисципліни денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Всього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Осінній семестр						
Модуль 1. Теоретичні основи вивчення сутності фінансів та фінансових відносин						
Змістовий модуль 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії						
Тема 1: Фінанси та їх економічна сутність		2	2			3
Тема 1: Функції фінансів та дискусійні питання щодо їх визначення		2	2			3
Тема 2: Роль та місце фінансового ринку в ринковій економіці		2	2			2
Тема 2: Відносини держави з фінансовим ринком		2	2			3
Тема 2: Фінансовий ринок України та його складові		2				3
Тема 3: Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та домогосподарств		2	2			3
Тема 3: Фінансові інструменти та посередники: класифікація та функціональне призначення		2				3
Разом за змістовим модулем 1		14	10			20
Змістовий модуль 2. Системність фінансів та фінансова система						
Тема 4: Поняття та сутність фінансових ресурсів		2	2			3
Тема 4: Джерела формування фінансових ресурсів		2	2			3
Тема 5: Державні фінанси		2	2			4
Тема 5: Місцеві доходи та видатки		2				3
Тема 6: Фінансова система України		2	2			4
Тема 6: Структура фінансової системи України		2				3
Разом за змістовим модулем 2		12	8			20
Усього годин						
		26	18			40
Модуль 2. Стратегічне планування фінансової діяльності країни						
Змістовий модуль 3. ФКМ та фінансова політика						
Тема 7: Фінансово-кредитний механізм		2	2			3
Тема 7: Бюджетний механізм України		2	2			3
Тема 7: Організація управління фінансами		2				3
Тема 8: Міжнародна фінансова система		2	2			3
Тема 8: Національна валютна система та євроінтеграція України		2				3

Разом за змістовим модулем 1		12	6			18
Змістовий модуль 4. Фінансова політика та фінансовий менеджмент						
Тема 9: Фінансова політика України		2	2			3
Тема 10: Фінансовий менеджмент та маркетинг		2	2			7
Тема 11: Місцеві фінанси України		2	2			5
Тема 11: Формування місцевих бюджетів України		2				6
Разом за змістовим модулем 2		20	12			34
ІНДЗ		-	-	-		-
Усього годин		150	44	30		76

Структура навчальної дисципліни заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	Ус ьо - го	у тому числі				
л		п	л а б	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Основи теорії загальних фінансів						
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вивчення сутності фінансів та фінансових відносин						
Тема 1: Фінанси та їх економічна сутність		2	-			12
Тема 2: Фінансовий ринок		2	2			12
Тема 3: Основи організації фінансів суб'єктів підприємства (підприємств) та домогосподарств		2	2			12
Разом за змістовим модулем 1		6	4			36
Змістовий модуль 2. Системність фінансів та фінансова система						
Тема 4: Поняття та сутність фінансових ресурсів		2	2			12
Тема 5: Державні фінанси		2	-			12
Тема 6: Фінансова система України		-	2			12
Разом за змістовим модулем 2		4	4			36
Усього годин						
		10	8			72
Модуль 2 . Державні фінанси України						
Змістовий модуль1. ФКМ та фінансова політика						
Тема 7: Фінансово-кредитний механізм		2	2			12
Тема 8: Міжнародна фінансова система		-	2			12
Разом за змістовим модулем 1		2	4			24
Змістовий модуль2. Фінансова політика, менеджмент та маркетинг						
Тема 9: Фінансова політика України		2	-			12
Тема 10: Фінансовий менеджмент та маркетинг		-	2			6
Тема 11: Місцеві фінанси України		2	-			6
Разом за змістовим модулем 2		2	2			12
ІНДЗ		-	-	-		-
Усього годин						
		150	16	14		120

5. Тематика та план лекційних занять денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		д.ф.
Осінній семестр		
1	Тема 1. Фінанси та їх економічна сутність. План 1. Поняття фінансів та їх еволюційний розвиток. 2. Сутність та зміст фінансів.	2
2	Тема 1. Функції фінансів та дискусійні питання щодо їх визначення План 1. Функції фінансів. 2. Дискусійні питання вчених щодо фінансів та їх функцій.	2
3	Тема 2: Роль та місце фінансового ринку в ринковій економіці	

	План 1.Сутність та функції фінансового ринку. 2.Структура фінансового ринку.	2
4	Тема 2: Відносини держави з фінансовим ринком План 1. Державне регулювання фінансового ринку 2. Грошовий ринок та його складові.	2
5	Тема 2: Фінансовий ринок України та його складові План 1. Ринок капіталів та ринок цінних паперів. 2.Фінансові інструменти та посередники .	2
6	Тема 3: Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та домогосподарств План 1. Поняття та класифікація фінансових відносин. 2. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та фінансові відносини підприємств.	2
7	Тема 3: Фінансові інструменти та посередники: класифікація та функціональне призначення План 3.Грошові потоки підприємств та управління ними. 4.Домогосподарство як суб'єкт фінансових відносин. Теоретичні основи фінансів домогосподарств	2
8	Тема 4: Поняття та сутність фінансових ресурсів План 1. Фінансові активи та їх характеристики 2. Фінансові ресурси: держави, суб'єктів господарювання та населення.	2
9	Тема 4: Джерела формування фінансових ресурсів План 1. Джерела формування фінансових ресурсів: держави, суб'єктів господарювання та населення. 2. Фінансові резерви.	2
10	Тема 5: Державні фінанси План 1. Поняття та сутність державних фінансів. 2. Державні доходи та видатки	2
11	Тема 5: Міжбюджетні відносини та трансферти План 1. Місцеві бюджети і міжбюджетні відносини.	2
12	Тема 6: Фінансова система України План 1.Поняття фінансової системи та її структура. 2. Фінансова система України за внутрішньою побудовою. Характеристика сфер та ланок фінансової системи.	2
13	Тема 6: Структура фінансової системи України План 1. Фінансова система України за організаційною побудовою. Характеристика органів та установ, що складають фінансову систему. 2.Характеристика підсистем фінансової системи України	2
14	Тема 7: Поняття фінансово-кредитного механізму План 1.Поняття та сутність ФКМ 2. Структура фінансового механізму. 3. Бюджетне планування, регулювання та бюджетний процес.	2
15	Тема 7: Бюджетний механізм України План 1. Бюджетне дефіцит: поняття та види.. 2. Державний кредит та державний борг	2
16	Тема 7: Організація управління фінансами План 1. Організація управління фінансами. 2. Основи фінансового права України.	2

17	Тема 8: Міжнародна фінансова система План 1.Становлення і розвиток міжнародної валютної системи. 2.Міжнародні фінансово-кредитні організації.	2
18	Тема 8: Національна валютна система та євроінтеграція України План 1. Механізм функціонування валютної системи України 2. Європейська валютна система (ЄВС): поняття, сутність та діяльність	2
19	Тема 9: Фінансова політика України План 1.Загальна характеристика ФПУ, поняття та сутність. 2. Фінансова стратегія та фінансова тактика держави 3.Типи ФПУ 4.Види ФПУ	2
20	Тема 10: Фінансовий менеджмент та маркетинг План 1.Організація управління фінансами підприємств. 2. Міжнародний фінансовий менеджмент. 3. Фінансовий менеджмент. 4.Фінансовий маркетинг	2
21	Тема 11: Місцеві фінанси України План 1. Сутність місцевих фінансів. 2. Доходи та видатки місцевих бюджетів.	2
22	Тема 11: Формування місцевих бюджетів України План 1.Місцеві податки і збори, їх роль в формуванні доходів місцевих бюджетів. 2.Управління місцевими фінансами.	2
	Разом	44

Теми та план лекційних занять заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		з.ф.
1	Тема 1.Фінанси та їх економічна сутність. План 1.Поняття фінансів та їх еволюційний розвиток. 2. Сутність та зміст фінансів. 3. Функції фінансів. 4. Дискусійні питання вчених щодо фінансів та їх функцій.	2
2	Тема 2: Роль та місце фінансового ринку в ринковій економіці План 1.Сутність та функції фінансового ринку. 2.Структура фінансового ринку. 3. Державне регулювання фінансового ринку 4. Грошовий ринок та його складові. 5. Ринок капіталів та ринок цінних паперів. 6.Фінансові інструменти та посередники.	2
3	Тема 3: Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та домогосподарств План 1. Поняття та класифікація фінансових відносин. 2. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та фінансові відносини підприємств.. 3.Грошові потоки підприємств та управління ними. 4.Домогосподарство як суб'єкт фінансових відносин. Теоретичні основи фінансів домогосподарств.	2
4	Тема 4: Поняття та сутність фінансових ресурсів План 1. Фінансові активи та їх характеристики 2. Фінансові ресурси: держави, суб'єктів господарювання та населення. 3. Джерела формування фінансових ресурсів: держави, суб'єктів господарювання та	2

	населення. 4. Фінансові резерви.	
5	Тема 5: Державні фінанси План 1. Поняття та сутність державних фінансів. 2. Державні доходи та видатки. 3. Місцеві бюджети і міжбюджетні відносини.	2
6	Тема 7: Поняття фінансово-кредитного механізму План 1. Поняття та сутність ФКМ 2. Структура фінансового механізму. 3. Бюджетне планування, регулювання та бюджетний процес. 4. Бюджетне дефіцит: поняття та види.. 5. Державний кредит та державний борг 6. Організація управління фінансами. 7. Основи фінансового права України.	2
7	Тема 9: Фінансова політика України План 1. Загальна характеристика та цілі ФПУ. 2. Типи ФПУ 3. Види ФПУ	2
8	Тема 11: Місцеві фінанси України План 1. Сутність місцевих фінансів. 2. Доходи та видатки місцевих бюджетів. 3. Місцеві податки і збори, їх роль в формуванні доходів місцевих бюджетів. 4. Управління місцевими фінансами.	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення прояву функції фінансів для країни в цілому та для підприємства.	2
2	Обговорення рефератів до дискусійних питань щодо терміну «фінанси» різними науковцями, а також кількості та сутності функцій фінансів.	2
3	Визначення таких понять як фінансовий ринок, заощадження, інвестиції, інвестори та позичальники. Вивчення схеми фінансового ринку в економіці країни.	2
4	Вирішення задач по котируванню цінних паперів на фондовій біржі, їх номінальної та ринкової вартості, обмінного валютного курсу, сплати дивідендів за простими та привілейованими акціями, а також задачі по визначенню вартості майна суб'єктів господарювання.	2
5	Обговорення рефератів з теми про фінансові інструменти та посередники (їх види, типи та призначення).	2
6	Визначення позитивних та негативних фінансових грошових потоків.	2
7	Визначення операцій які можна віднести до вхідних потоків, а які до вихідних потоків підприємства.	2
8	Вивчення схеми побудови системи фінансів та її взаємозв'язок із своїми підсистемами.	2
9	Обговорення рефератів стосовно наявних підсистем, які функціонують в Україні. Вирішення ситуативних задач з вивчення фінансової системи, обговорення відповідних рефератів зі студентами	2
10	Вивчення поняття фінансових показників, методів, важелів, нормативно-правових документів.	2
11	Визначення етапів бюджетного процесу, оцінка стану бюджету на відповідний рік. Обговорення рефератів.	2
12	Обговорення рефератів про фінансові системи зарубіжних країн які були обрані на вибір студентів.	2
13	Визначення типів та видів фінансової політики країни та розв'язання моделей фінансової політики.	2
14	Визначення схем національного фінансового менеджменту та міжнародного	2

	фінансового менеджменту. Визначення фінансових інструментів при фінансовому маркетингу, схеми фї просування на фінансовому ринку	
15	Обговорення рефератів по темі, вирішення дискусійних питань щодо процесу формування місцевих фінансів	2
	Разом	30

Теми практичних занять заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вирішення задач по котируванню цінних паперів на фондові біржі, їх номінальної та ринкової вартості, обмінного валютного курсу, сплати дивідендів за простими та привелійованими акціями, а також задачі по визначенню вартості майна суб'єктів господарювання.	2
2	Вирішення ситуативних задач з вивчення фінансової системи, обговорення відповідних рефератів зі студентами	2
3	Визначення позитивних та негативних фінансових грошових потоків. Визначення операцій які можна віднести до вхідних потоків, а які до вихідних потоків підприємства	2
4	Вивчення поняття фінансових показників, методів, важелів, нормативно-правових документів. Визначення етапів бюджетного процесу, оцінка стану бюджету на відповідний рік. Обговорення рефератів	2
5	Обговорення міжнародних фінансово-кредитних установ та про фінансові системи зарубіжних країн які були обрані на вибір студентів	2
6	Визначення фінансових інструментів при фінансовому маркетингу, схеми фї просування на фінансовому ринку	2
7	Обговорення та вирішення дискусійних питань щодо реформування місцевих фінансів	2
	Разом	14

7. Самостійна робота денної/заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин дф/зф
1	Фінанси та їх економічна сутність. 1.Наукова література щодо фінансів та їх функцій (підручники, наукові статі тощо)	4/6
	2.Історичний розвиток фінансової науки	2/6
2	Роль та місце фінансового ринку в ринковій економіці 1. Цінні папери (акції, сертифікати, чеки, ф'ючерси, опціони, варанти, деривати, форварди, ошадні сертифікати тощо). 2. Боргові зобов'язання (облігації, векселя, казначейські зобов'язання тощо).	8/12
3	Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) та домогосподарств 1. Банківські установи: НБУ, комерційні, ошадні, іпотечні та інвестиційні банки. 2. Компанії: інвестиційні, брокерські, дилерські, страхові компанії . 3. Фонди та спілки: кредитні спілки, фінансові фонди, ломбарди тощо. (поглиблене вивчення). 4. Бюджет домогосподарства, його структура.	6/12
4	Поняття та сутність фінансових ресурсів 1. Поняття, сутність та напрямки використання соціальних позабюджетних фондів (пенсійний фонд, фонд соціального страхування від нещасних випадків, фонд безробіття, фонд страхування від тимчасової втрати працездатності). 2. Інші позабюджетні фонди (фонд захисту інвалідів, фонд Чорнобиля, Інноваційний фонд, фонд охорони навколишнього природного середовища тощо). 3. Недержавні фінансові фонди (пенсійні, трастові тощо)	6/12
5	Державні фінанси 1.Державні доходи. Внутрішні та зовнішні джерела державних доходів України (2018-2020р). 2.Державні видатки України (2018-2020р). Провести оцінку доходів та видатків державного бюджету України за даний період.	7/12

6	Фінансова система України 1. Система страхування. Класифікація страхування та види. Поняття фінансової системи та її структура. 2. Державне регулювання у сфері страхування. Майнове страхування. Страхування відповідальності	7/12
7	Фінансово-кредитний механізм 1. Органи управління державними фінансами. Групи органів виконавчої влади. Міністерство фінансів України (МФУ). Державне казначейство України. Державна податкова служба України (ДФСУ). Державна аудиторська служба України. Державна митна служба України Рахункова палата України. Аудиторська палата та аудиторські фірми. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). Антимонопольний комітет та інші.	9/12
8	Міжнародна фінансова система Міжнародні фінансово-кредитні організації. Світовий банк. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ). Міжнародний центр із врегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС). Банк міжнародних розрахунків (БМР). Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та інші.	6/12
9	Фінансова політика України 1. Фінансова політика у сфері міжнародних фінансів. 2. Боргова політика держави. 3. Фінансова стратегія та тактика та напрями реалізації фінансової політики.	6/12
10	Фінансовий менеджмент 1. Функції фінансової адміністрації в області фінансового менеджменту. 2. Мета управління фінансами державного підприємства. 3. Фінансовий маркетинг як функція фінансового менеджменту.	7/6
11	Місцеві фінанси України 1. Класифікація доходів місцевих органів влади та функції місцевих фінансів. 2. Поняття комунальних установ та комунальної власності (муніципальної).	11/6
	Разом	76/120

8. Методи навчання

8.1 Методи навчання за джерелом знань:

- 8.1.1 Словесні: лекція, пояснення, бесіда
- 8.1.2 Наочні: демонстрація, ілюстрація
- 8.1.3 Практичні: практична вправа

8.2 Методи навчання за характером логіки пізнання:

- 8.2.1 Аналітичний
- 8.2.2 Синтез
- 8.2.3 Індуктивний
- 8.2.4 Дедуктивний

8.3 Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

- 8.3.1 Проблемний (програмно-інформаційний)
- 8.3.2 Частково-пошуковий (евристичний)
- 8.3.4 Репродуктивний
- 8.3.5 Пояснювально-демонстративний

8.4 Активні методи навчання

Використання технічних засобів навчання, мозкова атака, диспути, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), використання проблемних ситуацій, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

8.5 Інтерактивні технології навчання

Kahoot, мультимедійні платформи Zoom, Moodle.

9. Методи контролю

- 9.1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
- 9.2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
- 9.3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

10. Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання Осінній семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота													Разом за модулі	Ате-ста-ція	Су-ма								
Модуль 1 –35 балів						Модуль 2 –35 балів																	
Змістовий модуль 1-20			Змістовий модуль 2-15			Змістовий модуль 3-20			Змістовий модуль 4-15														
T1	T1	T2	T2	T2	T3	T3	T4	T4	T5	T5	T6	T6	T7	T7	T8	T8	T9	T10	T11	T11	85 (70+15)	15	100
3	3	2	3	3	3	3	5	2	3	2	2	3	3	2	3	3	6	7	4	4			

Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання (залік)

Поточне тестування та самостійна робота											Разом за модулі та СРС	Сума
Модуль 1 –30 балів					Модуль 2 –40 балів							
Змістовий модуль 1-15			Змістовий модуль 2-15		Змістовий модуль 3-20			Змістовий модуль 4-20				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	70+30	100
5	5	5	5	5	5	7	6	7	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Шалигіна І.В. видання «Фінанси. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни для студентів 2-3(1с.т.) денної та 3-4(1с.т.) курсу заочної форми навчання підготовки бакалаврів за спеціальностями: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 075 «Маркетинг». Суми. 2019. 79 с
2. Шалигіна І.В. «Фінанси. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи студентів з дисципліни для студентів підготовки бакалаврів за спеціальностями: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 075 «Маркетинг» (2-3 (1 с.т) курсу денної і 3-4 (1 с.т) курсу заочної форми навчання)». Суми, 2018. - 64 с.
3. Шалигіна І.В. «Фінанси. Конспект лекцій для студентів підготовки бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (3 та 1ст курсу денної та 3-4 (1-2ст) курсу заочної форми навчання)». Суми. 2020. – 258с.
4. Навчально-методичний матеріал на платформі Moodle: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3088>

12. Рекомендована література

Основна

1. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: навчальний посібник. Львів: видавництво "Простір-М". 2018. 298с.
2. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. Посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2018. 416 с.
3. Григоренко Л.С. Банківські та кредитні відносини. Законодавство, судова практика: практичний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2016. 408 с.
4. Жихор О.Б., Кириленко О.П. Місцеві фінанси : підручник. К. : УБС НБУ. 2015. 579 с.
5. Онищенко В.О. та інші. Фінанси: державні, корпоративні, міжнародні : підручник для вчз. К. : Центр учб. літ. 2016. 600 с.
6. Журавльова І.В. Фінанси : навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream>
7. Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірникоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.». 2019. 392 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/wfd_podatky_final.pdf
8. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. Посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2018. 416 с.
9. Бердинець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств навч. посіб. К. : Центр учбової літератури. 2018. 292 с.

Допоміжна

1. Бондарчук М.К., Алексеев І.В., Кльоба Л.Г. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: Навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес. 2017. 246 с.
2. Крисоватий А., Синютка Н. Муніципальна боргова політика: теоретичні концепти та практика реалізації в Україні : монографія. Львів: Українська академія друкарства. 2017. 199 с.
3. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. - К. : Центр учбової літератури. 2016. 488 с.
4. Кузнецова С.А. Банківська система: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури. 2016. 400 с.
5. Тетарчук І.В. Фінансове право: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : Центр учбової літератури. 2016. 160 с.
6. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури. 2016. 496 с.
7. Лондар С.Л., Лондар О.С. Державна боргова політика України в контексті досвіду постсоціалістичних країн-членів ЄС: монографія. 2016. 242 с.
8. Еш С. М. Ринок фінансових послуг : підручник для вчз. К. : Центр учб. літ., 2015. 400 с.
9. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навч. посібник. К. : Центр учб. літ., 2016.
10. Скоропад І. С., Курило О. Б., Чубка О. М., Дідух, О. В., Кривецький І. О. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2016. 344 с.
11. Бондарчук М. К., Алексеев І. В. Фінансова санація і антикризове управління підприємством (з перекладом тем англійською мовою) : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2017. 268 с.
12. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрий М.М. Державний фінансовий контроль. Навч.посібник. К.: Видавництво "Центр учбової літератури". 2017. 422с.
13. Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Європейська та євроатлантична інтеграція України. 2-ге видання. Навчальний посібник. К. 2017. 172с.
14. Мальська М.П. Основи європейської інтеграції. Підручник. Л. 2017. 320с.
15. Охріменко І. В., Стасіневич С.А. Біржова діяльність : навч. посіб. Київ : ТОВ "ЦП "Компринт". 2017. 243с.
16. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система: Навчальний посібник. Харків:Видавництво «Діса плюс». 2019. 402 с.
17. Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірникоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.». 2019. 392 с. URL: <https://feao.org.ua>
18. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/31729/1/Sorokivska_Balyant_GKSZK.pdf
19. Артем'єва О.А. Фінансовий маркетинг URL: https://stud.com.ua/32132/marketing/finansoviy_marketing
20. Луцишин Л. М. Роль податків і зборів у доходах місцевих бюджетів. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/jan/20653/luchyshyn.pdf>

Інформаційні ресурси

1. URL: <http://minfin.gov.ua>
2. Головна сторінка НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>
3. Податковий Кодекс України .URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws>
4. Бюджетний Кодекс України URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
5. Головна сторінка НКЦПФР. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>

6. УФБ URL: <https://ukrse.com.ua>
7. ПФТС URL: <https://pfts.ua>
8. Пенсійний фонд України URL: <https://www.pfu.gov.ua>
9. Фонд соціального страхування URL: <http://www.fssu.gov.ua>
10. Фонд соціального страхування на випадок безробіття URL: www.dcz.gov.ua
11. Державна податкова служба України URL: <https://tax.gov.ua>
12. Державна аудиторська служба України URL: <http://www.dkrs.gov.ua>
13. Державна казначейська служба URL: <https://www.treasury.gov.ua>
14. Аудиторська палата України URL: <https://www.apu.com.ua>
15. Рахункова Палата України URL: <https://rp.gov.ua>
16. Асоціація міст України. Місцеві фінанси URL: <https://www.auc.org.ua/galuz/miscevi-finansy>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни Весняний семестр

Мета: надання майбутньому фахівцю теоретичних знань та практичних навичок для прийняття ефективних рішень в галузі фінансів. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: основні терміни, які застосовуються в фінансах, принципи формування фінансової системи та її підсистем, а також основні державні органи в системі управління державними фінансами.

Завдання: формування знань щодо теоретичних основ та методології фінансів та фінансової системи в Україні, формування вмінь самостійно орієнтуватися в фінансовій діяльності як держави так і підприємства, загальнодержавних цільових фондів та державного бюджету тощо. Вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» передбачає формування у студентів компетентностей

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Загальні	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК1
2		Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ЗК6
3		Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК7
4		Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК8
5		Здатність працювати в команді.	ЗК10
1	Спеціальні (предметні) компетентності	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.	СК1
2		Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	СК2
3		Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	СК3
4		Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	СК4
5		Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.	СК5
6		Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	СК8
7		Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.	СК11

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	ПРН 2
2	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	ПРН 3
3	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.	ПРН 4
4	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	ПРН 5
5	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання	ПРН 7

	діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	
6	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	ПРН10
7	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПРН 11
8	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	ПРН 14
9	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	ПРН 19
10	Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	ПРН 20

3. Програма навчальної дисципліни

Затверджено Вченою радою СНАУ, протокол №11 від «21» 12 2016 р

6 семестр (весняний)

Змістовий модуль 1. Розвиток та сучасний стан фінансової науки

Тема 1: Фінансова наука та її історичний розвиток. Наукова література щодо генезису категорії фінансів (підручники, наукові статі тощо). Історичні аспекти розвитку світової фінансової науки. Розквіт фінансової науки. Дослідження Ж. Бодена. Дослідження Л. фон Секондорф, Ф. Юсті, І. Зоннефельд. Праці Ф. Юсті. Теоретичні постулати в галузі фінансової науки французьких вчених-фізіократів Ф. Кене, А. Тюрго, О. Мірабо. Ідеї А. Сміта. Досягнення К. Г. Рау. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінансова модель адміністративної економіки. Фінансова модель ринкової економіки. Американська, західноєвропейська та скандинавська моделі. Вибір фінансової моделі у суспільстві.

Тема 2: Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку. Історичний розвиток фінансового ринку на Україні (етапи розвитку). Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку. Сучасний стан фондового ринку України. Сутність діяльності ломбардів. Фондова біржа ПФТС, УФБ та інші. Поняття, сутність, види діяльності ломбардів та ломбардний ринок України. Моделі фінансових ринків. Діяльність фондової біржі. Процедура лістингу та делістингу. Огляд поточного стану фінансового ринку України. Особливості державного регулювання фінансового ринку України. Моделі регулювання фінансового ринку в різних країнах світу. Секторальна модель регулювання фінансового ринку. Модель нагляду за завданнями або модель "двох вершин" ("twin peaks"). моделлю єдиного нагляду (інтегрована). Діяльність НКЦПФР.

Тема 3: Функціонування та фінансова діяльність небанківських фінансово-кредитних організацій в Україні. Поняття та сутність холдингів, зокрема агрохолдингів. Функціонування та фінансова діяльність агрохолдингів, КС та ІСІ в Україні. Сучасний стан агрохолдингових компаній України. Кредитні спілки. Інвестиційні фонди, компанії та розвиток інвестиційного ринку України. Пайові інвестиційні фонди (ПІФ). Інвестиційний ринок та його головні учасники в Україні. Національний депозитарій України.

Змістовий модуль 2. Вплив економічної та фінансової політики на суспільство

Тема 4: Поняття та сутність недержавних пенсійних фондів та благодійних фондів. Недержавні пенсійні фонди: поняття та мета їх функціонування. Професійні пенсійні фонди. Корпоративний пенсійний фонд Благодійні фонди: сутність та класифікація. Сучасні благодійні фонди України, зокрема на Сумщині. Традиції українського меценатства. Біржові фондові індекси. Фонди громад.

Тема 5: Формування та виконання державного бюджету України. Формування державного бюджету України поточного року: доходна частина. Основні показники Державного бюджету України на 2021 рік. Формування державного бюджету України поточного року: видаткова частина. Виконання державного бюджету України за 2020 рік. Соціальні норми і нормативи, їх

класифікація. Поняття та сутність державних соціальних послуг, а також форми їх надання з бюджетів всіх рівнів. Класифікація соціальних нормативів. Матеріальна допомога. Соціальне обслуговування. Принципи формування державних соціальних стандартів і нормативів. Система соціального захисту в Україні.

Тема 6: Податкова та страхова система України. Податкова система України: поняття, сутність та сучасний стан. Загальнодержавні податки і збори. Страхова система України: поняття, сутність та сутність та види страхування. Страхова політика. Пенсійний фонд України: сучасний стан та етапи реформування пенсійної системи України.

Змістовий модуль 3. Стратегічний та тактичний розвиток держави

Тема 7: Державні органи управління в системі державних фінансів. Міністерство Фінансів України: місія, стратегічні цінності та сфери компетенції. Стратегічний план діяльності Міністерства Фінансів. Органи в компетенції Міністерства Фінансів України. Державне казначейство України. Державна аудиторська служба України. Державна податкова служба України. Державна митна служба України.

Тема 8: Міжнародні фінанси. ФРС США: історичний розвиток та сучасний стан. Рада керуючих ФРС США: склад та структура. Фінансова та кредитна система Великобританії. Особливості банківської системи Великої Британії. Структура її кредитної системи. Банк Англії та інші банки. Сучасний взаємозв'язок України з міжнародними фінансовими інститутами, зовнішнє фінансування та інвестування економіки України. Європейський банк реконструкції й розвитку (ЕБРР). Розвиток грошово-кредитних систем розвинених країн світу (за вибором студентів). Фінансова система Євросоюзу.

Тема 9: Фінанси бюджетних установ. Поняття та сутність бюджетної установи. Фінансове забезпечення бюджетних установ. Напрями використання коштів бюджетних установ. Форми фінансового забезпечення: бюджетне фінансування, самофінансування, благодійництво та спонсорство. Бюджетне фінансування та його принципи. Джерела формування коштів бюджетних установ: загальний фонд та спеціальний фонд. Кошторисно-бюджетне фінансування. Власні надходження бюджетних установ. Моделі фінансової автономії установ з бюджетним фінансуванням у відповідності до зарубіжної практики.

Змістовий модуль 4. Фінансова політика та фінансова безпека

Тема 10: Фінансова безпека держави. Головні характеристики безпеки в розрізі багатоманітності наведених тлумачень категорії «безпека». Сутність Національної безпеки України в розрізі її економічної безпеки. Економічна безпека: поняття та базові елементи її структури. Основні завдання економічної безпеки країни. Структура економічної безпеки країни. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки. Індикатори фінансової безпеки країни. Внутрішні та зовнішні загрози економічної та фінансової безпеки країни. Елементи фінансової безпеки держави. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.

Тема 11: Фінанси комунальних (муніципальних) підприємств. Особливості поняття «муніципальні фінанси». Комунальні (муніципальні) підприємства: поняття та сутність. Фінансові ресурси комунальних підприємств. Статутний та резервний фонди комунального унітарного підприємства. Фінансове планування та оцінка фінансового стану на комунальних підприємствах. Етапи фінансового планування на комунальному підприємстві. Проект фінансового плану. Звіт про виконання фінансового плану. Нормативні значення показників оцінки фінансового стану комунальних підприємств.

Контроль знань проводиться за результатами складання в весняному семестрі – іспит.

4. Структура навчальної дисципліни денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма (в)					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Осінній семестр						
Модуль 1. Розвиток та сучасний стан фінансової науки						
Змістовий модуль 1. Моделі фінансових відносин у суспільстві						
Тема 1: Фінансова наука та її історичний розвиток	2	2				3
Тема 1: Моделі фінансових відносин у суспільстві	2	2				3
Тема 2: Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку	2	2				2
Тема 2: Фондовий ринок України	2	2				3
Тема 2: Ломбардний ринок України	2					3
Тема 3: Функціонування та фінансова діяльність небанківських фінансово-кредитних організацій в Україні	2	2				3
Тема 3: Кредитні спілки та ІСІ	2					3
Разом за змістовим модулем 1	14	10				20
Змістовий модуль 2. Вплив економічної та фінансової політики на суспільство						
Тема 4: Недержавні пенсійні фонди	2	2				3
Тема 4: Сучасні благодійні фонди України	2	2				3
Тема 5: Формування та виконання державного бюджету України	2	2				4
Тема 5: Соціальні норми і нормативи, їх класифікація.	2					3
Тема 6: Податкова система України	2	2				4
Тема 6: Страхова система України	2					3
Разом за змістовим модулем 2	12	8				20
Усього годин						
	26	18				40
Модуль 2. Стратегічне планування фінансової діяльності країни						
Змістовий модуль 1. Стратегічний та тактичний розвиток						
Тема 7: Державні органи управління в системі державних фінансів	2	2				3
Тема 7: Міністерство фінансів України	2	2				3
Тема 7: Інші органи управління фінансами країни	2					3
Тема 8: Міжнародні фінанси	2	2				3
Тема 8: Міжнародні фінансові інституції	2					3
Тема 9: Фінанси бюджетних установ	2	2				3
Тема 9: Формування та використання коштів бюджетних установ	2					3
Разом за змістовим модулем 1	14	8				21
Змістовий модуль 2. Фінансова політика та фінансовий безпека						
Тема 10: Фінансова безпека держави	2	2				7
Тема 10: Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави	2	2				3
Тема 11: Фінанси комунальних (муніципальних) підприємств	2					3
Разом за змістовим модулем 2	20	12				34
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	46	30			74

Структура навчальної дисципліни заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	Ус ьо - го	у тому числі				
л		п	л а б	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Розвиток та сучасний стан фінансової науки						
Змістовий модуль 1. Моделі фінансових відносин у суспільстві						
Тема 1: Фінансова наука та її історичний розвиток.		2	-			11
Тема 2. Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку		2	-			11
Тема 3: Функціонування та фінансова діяльність небанківських фінансово-кредитних організацій в Україні		-	2			11
Разом за змістовим модулем 1		4	2			33
Змістовий модуль 2. Вплив економічної та фінансової політики на суспільство						
Тема 4: Поняття та сутність недержавних пенсійних фондів та благодійних фондів		2	-			11
Тема 5: Формування та виконання державного бюджету України		-	2			11
Тема 6: Податкова та страхова система України		-	2			11
Усього годин		2	6			66
Модуль 2. Стратегічне планування фінансової діяльності країни						
Змістовий модуль 1. Стратегічний та тактичний розвиток держави						
Тема 7: Державні органи управління в системі державних фінансів		2	-			11
Тема 8: Міжнародні фінанси		-	-			11
Тема 9: Фінанси бюджетних установ		-	-			11
Разом за змістовим модулем 1		2	-			33
Змістовий модуль 2. Фінансова політика та фінансовий менеджмент						
Тема 10: Фінансова безпека держави		-	-			18
Тема 11: Фінанси комунальних (муніципальних) підприємств		-	-			19
Разом за змістовим модулем 2		-	-			37
Усього годин	150	8	6			136

5. Темати та план лекційних занять денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		д.ф.
Весняний семестр		
1	Тема 1. Фінансова наука та її історичний розвиток План 1. Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві.	2
2	Тема 1. Моделі фінансових відносин у суспільстві План 1. Моделі фінансових відносин у суспільстві.	2
3	Тема 2: Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку План 1. Історичний розвиток фінансового ринку на Україні 2. Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку	2
4	Тема 2: Фондовий ринок України План 1. Сучасний стан фондового ринку України 2. Діяльність фондових бірж України (ПФТС, УФБ тощо)	2

5	Тема 2: Ломбардний ринок України План 1. Поняття, сутність, види діяльності ломбардів та ломбардний ринок України 2. Особливості державного регулювання фінансового ринку	2
6	Тема 3: Функціонування та фінансова діяльність небанківських фінансово-кредитних організацій в Україні План 1. Поняття та сутність холдингів, зокрема агрохолдингів. 2. Діяльність агрохолдингів в Україні	2
7	Тема 3: Кредитні спілки та ІСІ План 1. Кредитні спілки 2. Інвестиційні фонди, компанії та розвиток інвестиційного ринку України	2
8	Тема 4: Недержавні пенсійні фонди План 1. Недержавні пенсійні фонди: поняття та мета їх функціонування 2. Благодійні фонди: сутність та класифікація	2
9	Тема 4: Сучасні благодійні фонди України План 1. Сучасні благодійні фонди України, зокрема на Сумщині 2. Традиції українського меценатства	2
10	Тема 5: Формування та виконання державного бюджету України План 1. Формування державного бюджету України поточного року: доходна частина 2. Формування державного бюджету України поточного року: видаткова частина	2
11	Тема 5: Соціальні норми і нормативи, їх класифікація 1. Державні соціальні гарантії та стандарти	2
12	Тема 6: Податкова система України План 1. Податкова система України: поняття, сутність та сучасний стан 2. Податковий кодекс України та загальнодержавні податки і збори	2
13	Тема 6: Страхова система України План 1. Страхова система України: поняття, сутність та сучасний стан 2. Пенсійний фонд України: сучасний стан та етапи реформування пенсійної системи України	2
14	Тема 7: Державні органи управління в системі державних фінансів План 1. Міністерство Фінансів України: місія, стратегічні цінності та сфери компетенції	2
15	Тема 7: Міністерство фінансів України План 1. Державне казначейство України 2. Державна аудиторська служба України	2
16	Тема 7: Інші органи управління фінансами країни План 1. Державна податкова служба України 2. Державна митна служба України	2
17	Тема 8: Міжнародні фінанси План 1. ФРС США: історичний розвиток та сучасний стан 2. Фінансова та кредитна система Великобританії	2
18	Тема 8: Міжнародні фінансові інституції	

	План 1. Сучасний взаємозв'язок України з міжнародними фінансовими інститутами, зовнішнє фінансування та інвестування економіки України. 2. Фінансові системи інших країн світу (на вибір)	2
19	Тема 9: Фінанси бюджетних установ План 1.Поняття та сутність бюджетної установи 2.Кошторисне фінансування бюджетних установ	2
20	Тема 9: Формування та використання коштів бюджетних установ План 1.Джерела формування коштів бюджетних установ 2.Напрями використання коштів бюджетних установ	2
21	Тема 10: Фінансова безпека держави План 1.Економічна безпека: поняття та базові елементи її структури. 2.Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки.	2
22	Тема 10: Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави План 1. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави	2
23	Тема 11: Фінанси комунальних (муніципальних) підприємств План 1. Комунальні (муніципальні) підприємства: поняття та сутність 2. Фінансові ресурси комунальних підприємств 3. Фінансове планування та оцінка фінансового стану на комунальних підприємствах	2
	Разом	46

Теми та план лекційних занять заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		з.ф.
1	Тема 1. Фінансова наука та її історичний розвиток План 1. Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві. 2. Моделі фінансових відносин у суспільстві.	2
2	Тема 2: Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку План 1.Історичний розвиток фінансового ринку на Україні 2. Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку 3.Сучасний стан фондового ринку України 4. Діяльність фондових бірж України (ПФТС, УФБ тощо) 5. Поняття, сутність та види діяльності ломбардів 6. Особливості державного регулювання фінансового ринку	2
3	Тема 4: Поняття та сутність недержавних пенсійних фондів та благодійних фондів План 1. Недержавні пенсійні фонди: поняття та мета їх функціонування 2. Благодійні фонди: сутність та класифікація 3. Сучасні благодійні фонди України, зокрема на Сумщині 4. Традиції українського меценатства	2
4	Тема 7: Державні органи управління в системі державних фінансів План 1.Міністерство Фінансів України: місія, стратегічні цінності та сфери компетенції 2. Державне казначейство України 3. Державна аудиторська служба України 4. Державна податкова служба України 5. Державна митна служба України	2
	Разом	8

6. Теми практичних занять денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення історичної сутності фінансової науки	2
2	Вивчення наукових досліджень та наукових робіт вчених – фінансистів 17-21 ст	2
3	Визначення основних передумов формування світового фінансового ринку та українського фінансового ринку. Надання їх порівняльної оцінки та перспектив подальшого розвитку.	2
4	Вирішення задач по котируванню цінних паперів на фондовій біржі, їх номінальної та ринкової вартості, обмінного валютного курсу, сплати дивідендів за простими та привілейованими акціями.	2
5	Обговорення доповідей щодо функціонування холдингових компаній на Україні, зокрема агрохолдингів. Також обговорення рефератів щодо діяльності кредитних спілок України.	2
6	Обговорення щодо найбільших благодійних фондів України: власники, учасники, фінансовий капітал та результати їх діяльності.	2
7	Обговорення доповідей щодо меценатства взагалі та українського зокрема.	2
8	Обговорення доповідей стосовно наявних підсистем, які функціонують в українській фінансовій системі.	2
9	Вивчення нових нормативно-правових документів з фінансів та фінансового права та відповідні зміни до вже існуючих.	2
10	Обговорення доповідей щодо діяльності валютних, фондових та товарних бірж України	2
11	Обговорення доповідей стосовно міжнародних фінансово-кредитних установ та світових валютних систем. Обговорення рефератів та доповідей про фінансові системи зарубіжних країн які були обрані на вибір студентів.	2
12	Обговорення доповідей щодо наслідків фінансово-економічних реформ в країні. Розв'язання моделей фінансової політики.	2
13	Розробка та обговорення стратегічного плану розвитку суб'єкта господарювання, домогосподарства та держави. Управління беззбитковістю діяльності суб'єкта господарювання.	2
14	Обговорення основних понять та напрямків фінансової безпеки держави в поточному році (2021р.). Визначення основних механізмів забезпечення фінансової безпеки держави.	2
15	Вивчення стану фінансування освіти та наукових бюджетних установ з бюджетів всіх рівнів. Вивчення стану фінансування охорони здоров'я та соціальної сфери місцевими бюджетами. Визначення проблем економічної ефективності бюджетного вирівнювання на місцевому рівні.	2
	Разом	30

Теми практичних занять заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2	Визначення основних передумов формування світового фінансового ринку та українського фінансового ринку. Надання їх порівняльної оцінки та перспектив подальшого розвитку	2
3	Обговорення щодо найбільших благодійних фондів України: власники, учасники та наявний їх фінансовий капітал.	2
4	Обговорення доповідей стосовно міжнародних фінансово-кредитних установ та світових валютних систем. Обговорення рефератів та доповідей про фінансові системи зарубіжних країн які були обрані на вибір студентів.	2
	Разом	6

7. Самостійна робота денної/заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин дф/зф
1	Фінансова наука та її історичний розвиток. 1.Наукова література щодо генезису категорії фінансів (підручники, наукові статі тощо). 2.Історичні аспекти розвитку світової фінансової науки. 3.Фінансові перевірки та фінансовий контроль в бюджетних установах.	6/11
2	Моделі розвитку фінансової системи за рахунок фінансового ринку 1.Формування та історичний розвиток фінансового ринку України. 2.Діяльність фондової біржі. Процедура лістингу та делістингу. 3.Огляд сучасного фінансового ринку. Сутність діяльності ломбардів.	8/11
3	Функціонування та фінансова діяльність небанківських фінансово-кредитних організацій в Україні. 1.Агрохолдинги світу та в Україні. 2.Фонди спільного та прямого інвестування. Венчурні компанії. 3.Національний депозитарій України.	6/11
4	Поняття та сутність недержавних пенсійних фондів та благодійних фондів Діяльність НПФ в світі та в Україні. Світові та українські благодійні фонди, їх рейтинги.	6/11
5	Формування та виконання державного бюджету України Механізм оцінювання фінансових активів країни. Формування та використання бюджету: особливості та недоліки.	7/11
6	Податкова та страхова система України 1. Фінансова безпека держави у системі економічної безпеки. 2. Механізм застосування державних запозичень. 3. Емісія грошей НБУ та емісія цінних паперів комерційними банками, державою та підприємствами.	7/11
7	Державні органи управління в системі державних фінансів Державна аудиторська служба України: види діяльності та етапи її створення та реформування. Митна служба України.	9/11
8	Міжнародні фінанси 1.Поняття, сутність та класифікація міжнародного кредиту. Грошово – кредитні системи країн Скандинавії, Японії та інших країн світу.	6/11
9	Фінанси бюджетних установ Взаємовідносини бюджетних установ. Функціонування механізму бюджетного фінансування. Фінансовий контроль в бюджетних установах.	6/11
10	Фінансова безпека держави 1.Сутність бюджетної та податкової безпеки на сучасному етапі економічних реформ в Україні. 2. Особливості грошово-кредитної політики як складової фінансової безпеки держави 3.Державні асигнування	5/18
11	Фінанси комунальних (муніципальних) підприємств Законодавство, яке регламентує діяльність господарських структур будь-якої форми власності в Україні. Грошові відносини комунальних установ. Інвестиції приватних структур та міжнародних фінансових організацій.	8/19
	Разом	74/136

8. Індивідуальні завдання

Підготовка наукового дослідження за наступним темами:

1. Вступ
2. Розрахунково-аналітична частина роботи (період дослідження 3-5 років)
3. Висновки та пропозиції

Підготовка тем:

1. Сучасний стан податкової системи України
2. Сучасний стан системи страхування в Україні.
3. Пенсійна система України.
4. Сучасний стан фінансового ринку України та перспективи його розвитку (іншої країни на вибір).
5. Сучасний стан та перспективи розвитку фондового ринку України.
6. Сучасний стан та перспективи розвитку грошового ринку України.
7. Сучасний стан та перспективи розвитку кредитного ринку України
8. Сучасний стан та перспективи розвитку валютного ринку України.
9. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку нерухомості України.
10. Державні цінні папери України: динаміка випуску в обіг та продажу.
11. Оцінка діяльності фондових бірж України.
12. Оцінка діяльності кредитних спілок України.
13. Оцінка діяльності недержавних пенсійних фондів України.
14. Оцінка діяльності благодійних фондів України.
15. Оцінка діяльності лізингових компаній України.
16. Оцінка діяльності страхових компаній.
17. Оцінка діяльності агрохолдингів України.
18. Оцінка діяльності ОТГ в Україні (регіоні, області тощо).
19. Оцінка діяльності ІСІ в Україні
20. Співпраця України із міжнародними фінансово-кредитними установами.
21. Євроінтеграція України.
22. Фінансова система зарубіжної країни (на вибір).
23. Дослідження виконання Державного бюджету України.
24. Дослідження виконання місцевих бюджетів (на вибір).
25. Державний борг України: сучасний стан та проблеми його сплати.

9. Методи навчання

8.1 Методи навчання за джерелом знань:

- 8.1.1 Словесні: лекція, пояснення, бесіда
- 8.1.2 Наочні: демонстрація, ілюстрація
- 8.1.3 Практичні: практична вправа

8.2 Методи навчання за характером логіки пізнання:

- 8.2.1 Аналітичний
- 8.2.2 Синтез
- 8.2.3 Індуктивний
- 8.2.4 Дедуктивний

8.3 Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

- 8.3.1 Проблемний (програмно-інформаційний)
- 8.3.2 Частково-пошуковий (евристичний)
- 8.3.4 Репродуктивний
- 8.3.5 Пояснювально-демонстративний

8.4 Активні методи навчання

Використання технічних засобів навчання, мозкова атака, диспути, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), використання проблемних ситуацій, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

8.5 Інтерактивні технології навчання

Kahoot, мультимедійні платформи Zoom, Moodle.

10. Методи контролю

- 9.1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
- 9.2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
- 9.3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
- рівень знань, продемонстрований на практичних та семінарських заняттях;
  - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
  - експрес-контроль під час аудиторних занять;
  - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
  - написання рефератів;
  - результати тестування;
  - письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

11. Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання

Весняний семестр (іспит)

Поточне тестування та самостійна робота														Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамени	Сума														
Модуль 1 –20 балів							Модуль 2 –20 балів																								
Змістовий модуль 1-10				Змістовий модуль 2-10			Змістовий модуль 3-10				Змістовий модуль 4-10																				
Т1	Т1	Т2	Т2	Т2	Т3	Т3	Т4	Т4	Т4	Т5	Т5	Т5	Т6	Т6	Т6	Т7	Т7	Т7	Т8	Т8	Т8	Т9	Т9	Т9	Т10	Т11	Т11	55 (40+15)	15	30	100
1	2	1	2	1	1	2	5	2	3	2	2	1	2	1	1	2	1	2	5	3	2										

Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання (іспит)

Поточне тестування та самостійна робота											Разом за модулі та СРС	Сума
Модуль 1 –20 балів						Модуль 2 –20 балів						
Змістовий модуль 1-10			Змістовий модуль 2-10			Змістовий модуль 3-10			Змістовий модуль 4-10			
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	70 (40+30) +30 підс.іспит	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

- Шалигіна І.В. видання «Фінанси. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни для студентів 2-3(1с.т.) денної та 3-4(1с.т.) курсу заочної форми навчання підготовки бакалаврів за спеціальностями: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 075 «Маркетинг». Суми. 2019. 79 с
- Шалигіна І.В. «Фінанси. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи студентів з дисципліни для студентів підготовки бакалаврів за спеціальностями: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 075 «Маркетинг» (2-3 (1 с.т) курсу денної і 3-4 (1 с.т) курсу заочної форми навчання)». Суми, 2018. - 64 с.

3. Шалигіна І.В. «Фінанси. Конспект лекцій для студентів підготовки бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (3 та 1ст курсу денної та 3-4 (1-2ст) курсу заочної форми навчання). Суми. 2020. – 258с.
4. Навчально-методичний матеріал на платформі Moodle <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1339>

13. Рекомендована література

Основна

1. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: навчальний посібник. Львів: видавництво "Простір-М". 2018. 298с.
2. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. Посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2018. 416 с.
3. Григоренко Л.С. Банківські та кредитні відносини. Законодавство, судова практика: практичний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2016. 408 с.
4. Жихор О.Б., Кириленко О.П. Місцеві фінанси : підручник. К. : УБС НБУ. 2015. 579 с.
5. Онищенко В.О. та інші. Фінанси: державні, корпоративні, міжнародні : підручник для вnz. К. : Центр учб. літ. 2016. 600 с.
6. Журавльова І.В. Фінанси : навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream>
7. Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірникоза П. 7. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.». 2019. 392 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/wfd_podatky_final.pdf
8. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. Посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2018. 416 с.
9. Бердинець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств навч. посіб. К. : Центр учбової літератури. 2018. 292 с.

Допоміжна

1. Бондарчук М.К., Алексеев І.В., Кльоба Л.Г. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: Навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес. 2017. 246 с.
2. Крисоватий А., Синютка Н. Муніципальна боргова політика: теоретичні концепти та практика реалізації в Україні : монографія. Львів: Українська академія друкарства. 2017. 199 с.
3. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. - К. : Центр учбової літератури. 2016. 488 с.
4. Кузнецова С.А. Банківська система: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури. 2016. 400 с.
5. Тетарчук І.В. Фінансове право: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : Центр учбової літератури. 2016. 160 с.
6. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури. 2016. 496 с.
7. Лондар С.Л., Лондар О.С. Державна боргова політика України в контексті досвіду постсоціалістичних країн-членів ЄС: монографія. 2016. 242 с.
8. Еш С. М. Ринок фінансових послуг : підручник для вnz. К. : Центр учб. літ., 2015. 400 с.
9. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навч. посібник. К. : Центр учб. літ., 2016.
10. Скоропад І. С., Курило О. Б., Чубка О. М., Дідух, О. В., Кривецький І. О. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2016. 344 с.
11. Бондарчук М. К., Алексеев І. В. Фінансова санація і антикризове управління підприємством (з перекладом тем англійською мовою) : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2017. 268 с.
12. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрій М.М. Державний фінансовий контроль. Навч. посібник. К.: Видавництво "Центр учбової літератури". 2017. 422с.
13. Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Європейська та євроатлантична інтеграція України. 2-ге видання. Навчальний посібник. К. 2017. 172с.
14. Мальська М.П. Основи європейської інтеграції. Підручник. Л. 2017. 320с.
15. Охріменко І. В., Стасіневич С.А. Біржова діяльність : навч. посіб. Київ : ТОВ "ЦП "Компринт". 2017. 243с.
16. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система: Навчальний посібник. Харків: Видавництво «Діса плюс». 2019. 402 с.
17. Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірникоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.». 2019. 392 с. URL: <https://feao.org.ua>
18. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/31729/1/Sorokivska_Balyant_GKSZK.pdf
19. Артем'єва О.А. Фінансовий маркетинг URL: https://stud.com.ua/32132/marketing/finansoviy_marketing
20. Лучишин Л. М. Роль податків і зборів у доходах місцевих бюджетів. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/jan/20653/luchyshyn.pdf>

1. URL: <http://minfin.gov.ua>
2. Головна сторінка НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>
3. Податковий Кодекс України .URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws>
4. Бюджетний Кодекс України URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
5. Головна сторінка НКЦПФР. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
6. УФБ URL: <https://ukrse.com.ua>
7. ПФТС URL: <https://pfts.ua>
8. Пенсійний фонд України URL: <https://www.pfu.gov.ua>
9. Фонд соціального страхування URL: <http://www.fssu.gov.ua>
10. Фонд соціального страхування на випадок безробіття URL: www.dcz.gov.ua
11. Державна податкова служба України URL: <https://tax.gov.ua>
12. Державна аудиторська служба України URL: <http://www.dkrs.gov.ua>
13. Державна казначейська служба URL: <https://www.treasury.gov.ua>
14. Аудиторська палата України URL: <https://www.apu.com.ua>
15. Рахункова Палата України URL: <https://rp.gov.ua>
16. Асоціація міст України. Місцеві фінанси URL: <https://www.auc.org.ua/galuz/miscievi-finansy>